

ŠÁRKA HIEKOVÁ

PŘÁTELSTVÍ POD ZÁMKEM

ILUSTRACE
PAVLA FILIP NAVRÁTILOVÁ

bambóok

bamb**oo**k

*Pro Kristiána, Filípka, Jasmínku,
Elišku a mimíska*

ŠÁRKA HIEKOVÁ

PŘÁTELSTVÍ POD ZÁMKEM

ILUSTRACE
PAVLA FÍLIP NAVRÁTILOVÁ

1. kapitola

USMĚJ SE

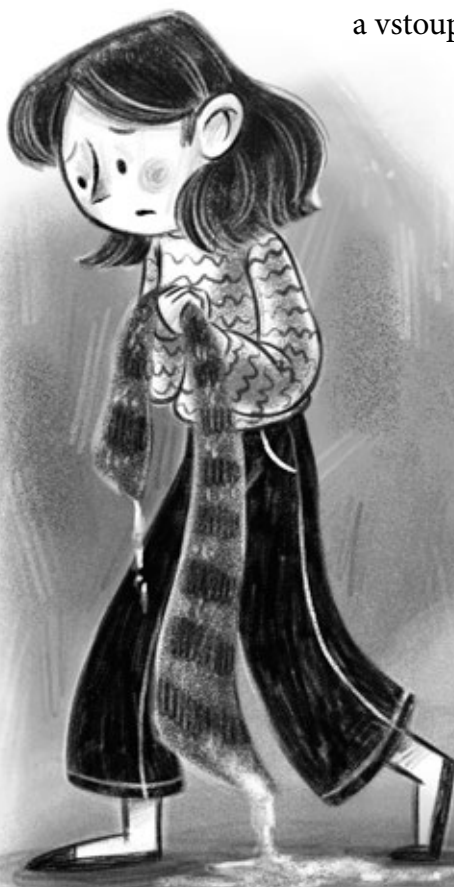
Dávno už zvonilo. A *jéje, další průšvih*, pomyslela si Eliška. Matikář Jánský nebyl zlý, ale dost často jí vyčítal nepozornost. Ale jak se měla učit, když musela každý den doslova bojovat o přežití? Proč jí Iveta začala dělat tak hrozné věci? Kdysi přece bývaly kamarádky! Možná se v ní Eliška spletla. Iveta se dokázala přetvářovat. Krásná holka z bohaté rodiny si myslela, že jí všechno projde.

Eliška se zhluboka nadechla a odhodlaně vnořila ruku do záchodové mísy. Nic příjemného. Sotva začala druhá hodina, ale stav záchodů odpovídal spíš konci vyučování. Nic jiného jí však nezbyvalo, ta šála byla jednou z nejcennějších věcí, kterou vlastnila. Upletla ji její milovaná babička těsně předtím, než zemřela.

Eliška rychle přenesla nevábne vonící šálu do umyvadla, přidala tekuté mýdlo a pečlivě ji vymáchala a vyždímala. Z aktovky vytáhla prázdný sáček od včerejší svačiny a šálu do něj vložila. Jen tak tak se tam vešla. Nakonec Eliška sáček pevně uzavřela.

Ještě ji čekala ta horší část – vrátit se zpátky do třídy. Přijít pozdě na hodinu znamenalo, stát se okamžitě středem pozornosti. Ale neměla bohužel na výběr. Proto pomalu došla ke dveřím a vstoupila do třídy.

Učitel nic neřekl, jen zvedl pohled, mírně se na ni zamračil a kývl směrem k její lavici. Zato Iveta si neodpustila jedovatou poznámku. „Smrdíš. To doma spíte s prasaty?“

ucechtla se a další dvě spolužačky, její oddané obdivovatelky, se rozhihňaly.

„Přestaň vyrušovat, Iveto,“ napomenul ji učitel. „Právě teď mluvím o tom, jak se vám nepovedl domácí úkol a ty se klidně bavíš.“ Obrátil se k tabuli a pokračoval s vysvětlováním, v čem žáci chybovali nejvíc.

Eliška upírala oči na příklady, když vtom dostala nečekaně takovou ránu do hlavy, až málem udeřila čelem do lavice. Vytryskly jí slzy.

Učitel nic z toho neviděl, ale když jí pak Iveta ještě plivla do vlasů, otočil se, beze slova vzal z krabice na svém stole několik papírových kapesníků, došel k Elišce a osobně jí sliny z vlasů otřel.

„Vidím, že se nudíte. Otevřete si prosím sešity na prázdné stránce, napíšeme si pár příkladů. Na známky,“ dodal přísně a hodil kapesníky do koše.

Elišku mrzelo, že učitel Ivetu nepotrestal. Viděl přece, co se děje. Třídní

učitelka se jí pokaždé smála, že si šikanu vymýšlí, ale teď mohla mít Eliška svědka. Už několikrát prosila, aby ji třídní aspoň posadila dál od Ivety, ale ta ji vždycky odbyla tím, že tři měsíce před koncem školního roku nebude měnit zasedací pořádek.

Mizerný den přece jen nakonec skončil. Eliška popadla tašku a běžela na autobusovou zastávku. Chtěla se vyhnout dalšímu střetu s Ivetou, jenomže neměla štěstí.

„Ten test ti nezapomenu, ty káčo!“ zařvala na ni Iveta a strčila ji z posledního schodu. „Rozhodně jsem s tebou ještě neskončila.“

Eliška vzdychla. Netušila, jak přežije do víkendu, a to bylo teprve pondělí.

★ ★ ★

Doma vyprala šálu v pracím prášku a pověsila ji na balkon. Památku na babičku se podařilo zachránit, do školy si ji už ale vzít nemohla. *Stejně je duben. Nebudu ji už potřebovat*, pomyslela si při pohledu na šálu, ze které kapala voda, a zvedla odhodlaně bradu. Vrátila se do svého pokoje a sedla si k domácím úkolům. Nedokázala se však soustředit.

Co jsem komu udělala? Co z toho Iveta má? Proč ji to pořád baví? A ostatní spolužáci ji v tom ještě povzbuzují.

Zasnila se... Kdyby tak dokázala vrátit čas a všechno změnit. Nebo přičarovat té náfuze velký nos. Hlavou se jí honilo tisíc otázek. *Kdy to začalo? Proč tomu nedokázala zabránit? A proč ona? Proč proboha ona?* Nepřipadalo jí, že by se nějak lišila. Že by Ivetě dala důvod. Jenomže ta asi ani žádný důvod nepotřebovala. Chtěla si jen získat pozornost, to bylo Elišce jasné. *Jak z toho ven? Jak z toho ven?* opakovala si to v duchu stále dokola, ale na nic nepřišla. Jako už tolikrát předtím.

★ ★ ★

Ráno musela Eliška zase do školy. Začalo to slibně. Zaznělo sice pár urážek na její adresu, ale ona se tvářila, že je neslyší. Jenže co jestli dostala Iveta ze včerejšího testu špatnou známku?

Eliška se zatajeným dechem sledovala učitele, když vstoupil do třídy se štosem sešitů. A podle jeho výrazu nebyly známky nejlepší.

„Těš se,“ uslyšela za sebou a vzápětí ucítila lehký pohlavek. Rozhodla se, že se nerozbrečí. Narovnal se a zvedla hlavu.

„Filipe, rozdej sešity,“ požádal učitel jednoho z žáků.

Filip byl hezký kluk, dokonce i ty brýle mu slušely. Dobře se učil a stejně jako Eliška toho moc nenamluvil. O přestávkách neběhal po chodbě s ostatními kluky,

ale většinou zůstával na svém místě a něco si četl. Elišce najednou přišlo zvláštní, že ho ostatní nechávají na pokoji. Nikdo si k němu nikdy nic nedovolil. Čím to asi bylo? Jenomže když se nad tím víc zamyslela, uvědomila si, že Filip vlastně nemá ani žádné kamarády. *Nechávání na pokoji* vlastně nebylo nic jiného než ignorování.

Na její lavici přistál sešit. Rychle nalistovala příslušnou stránku a podívala se, jestli má aspoň dvojku. Místo známky našla jen slovní hodnocení. Trochu ji to zamrzelo, protože by bývala dostala jedničku, ale spokojené výkřiky spolužáků naznačovaly, že ostatní jsou rádi, že se neznámkovalo.

Chtěla sešit zavřít, ale pod stránkou něco prosvítalo. Na omak cítila, že je tam kousek tvrdého papíru. Zapomněl tam snad učitel nějaký lísteček s poznámkami? Nebo záložku?

Obrátila stránku a našla obrázek s pestrobarevnými květy a nápisem „Usměj se“. Pohládila kartičku a ucítila nerovný povrch. Nebylo to tedy natištěné. Někdo si skutečně dal tu práci a obrázek namaloval. Rozhlédla se po třídě, ale vůbec netušila, kdo by to mohl být.

A najednou se přistihla, že se usmívá.

2. kapitola

JAHODOVÉ MLÉKO

Nestihla to. Snažila se vyprat a usušit batoh dřív, než se vrátí máma z práce, ale vlhké dubnové počasí sušení příliš nepřálo.

„Co s ním provádíš? Vždyť byl skoro novejší!“ zvolala máma, když přišla domů a šla se podívat, co dělá Eliška na balkoně.

Bohužel měla pravdu, nový batoh dostala sotva před dvěma týdny. A k němu pár pomůcek. Do toho starého jí Iveta nalila lepidlo, teď to bylo naštěstí jen jahodové mléko.

„Mami, dej mě na jinou školu,“ zaprosila Eliška a nepřestávala vlhkým hadříkem otírat z učebnic sladký nápoj. Moc jí to nešlo, stránky se pořád lepily k sobě a poznámky psané gelovou propiskou se úplně rozpustily.

„Prosím tě, co si to vymýšlíš? Kvůli nějakému hloupému pošťuchování?“ obrátila máma oči v sloup a odešla do kuchyně. „A tu zacákanou koupelnu uklid!“ křikla ještě.

A to byl konec rozhovoru. Pár šťouchanců? Tohle už dávno nemělo s nějakým pošťuchováním nic společného. Eliška však ani jiný výsledek nečekala, máma jen málokdy měnila názor. Se změnou školy by byly starosti a těch už měla dost, jak neustále opakovala.

★ ★ ★

Eliška tušila, že z toho učitelé nebudou nadšení a nemýlila se. O přestávce se snažila všechny ztracené výpisky znovu opsat od Simony, se kterou seděla v lavici, ale učivo za většinu roku nemohla stihnout přepsat.

Zrovna ve chvíli, kdy ještě vpisovala poslední poznámky z chybějících stránek, zastavila se u její lavice učitelka Švejdomá.

„Co to děláš? Snažíš se podvádět a opravuješ si úkoly a testy, abys pak mohla tvrdit, že jsem tě nespravedlivě známkovala?“

To už zvonilo? Jak jsem to mohla přeslechnout?

„Ne... já...“

„Dej to sem.“ Učitelka sáhla po sešitu a odnesla si jej ke svému stolu. „Tohle ukážu paní ředitelce. A možná

by bylo dobré, kdyby přišla maminka do školy. Máš tohle zapotřebí? Ty, jedničkářka?“

Eliška klopila oči. Poslouchala učitelčino kázání a hihňání spolužaček a doufala, že to nebude trvat dlouho. Jenomže učitelka Švejdová se ráda poslouchala a líbilo se jí používat dlouhé věty a velká slova jako čest, férové jednání, zodpovědnost a respekt. Nakonec však přece jen skončila a vrátila se k výkladu učiva.

„Fuuj, tady smrdí nějaký kyselý mlíko,“ neodpus-tila si Iveta.

Eliška neodpověděla. Batoh dobře vydrhla a už rozhodně nesmrđěl, ale nemělo cenu Ivetě cokoli vysvětlovat. Smála se dokonce i Natálka, která byla done- dávna Eliščinou kamarádkou. Dokud se z ní nestala Ivetina obdivovatelka.

„Procvičíme si jednoduché rovnice o dvou nezná- mých,“ oznámil učitel Jánský.

Cože? To už je matematika? lekla se Eliška. Jak to, že byla myšlenkami jinde? A jak dlouho? Narovнала se jako pravítko a upřela oči na tabuli. Nemohla si dovolit další potíže. Učitelka Švejdová se zlobí, všechno řekne paní ředitelce a mamka bude muset do školy.

„Eliško,“ přerušil její myšlenky učitelův hlas. Zpo- zorněla. Učitel, jindy přísný, se nyní díval vlídně. „Tohle bude v příští písence,“ dodal.

Eliška se pomalu zklidňovala, jejímu trápení však ještě nebyl konec. Na konci hodiny ji učitel požádal, aby si vzala sešit a doprovodila ho na chodbu. Poslechla a následovala ho.

„Nechci to řešit ve sborovně ani v ředitelně. Učitelka Švejdrová, tvoje třídní, nám pochopitelně všechno řekla. Jenomže málokdy jsou věci přesně tak, jak vypadají, a já bych rád slyšel tvoji verzi.“

„Namočil se mi batoh,“ špitla Eliška. Neodvažovala se na učitele podívat.

„Sám od sebe? Vždyť ani nepršelo.“ Učitel se díval pochybovačně. Vzal si od ní sešit a zběžně jím prolístoval. Byly v něm skvrny, ale vypadal o něco lépe než ten na češtinu. Pak jej Elišce vrátil. „Asi ti rozumím,“ usmál se na ni. „Kdysi jsem kvůli rozpité gelovce přišel o polovinu vypracovaných maturitních otázek. S kolegyní Švejdovou to vyřídím, vrať se do třídy.“

★ ★ ★

Eliška zbytek vyučování nějak přežila. Doma vyložila na stůl všechny sešity a ještě jednou prohlédla škody. Nebyl to hezký pohled. Jako poslední se jí dostal do ruky sešit matematiky. S povzdechem jej otevřela a... Co tam dělala ta obálka?

Eliška, napsal na ni někdo krasopisně.

Nedočkavě ji otevřela a uvnitř našla kartičku popsanou ozdobným písmem.

*Pozvánka do klubu čtenářů
Přijď v 16:00 do městské knihovny.*

3. kapitola

VELKÁ HOLKA

Eliška pozvánku několikrát obrátila v ruce a nakonec se rozhodla, že nikam nepůjde. Všechno to bylo strašně divné a ona věděla, že nesmí chodit sama na neznámá místa. Jenomže knihovna nebyla neznámé místo. Stála jen pár kroků od domu. Od první třídy tam chodila sama, bez doprovodu. Knihovna byla vlastně bezpečnější než škola, protože nehrozilo, že se tam potká s Ivetou nebo s některým z jejích nohsledů.

Jenže co když to byla past? Co když tu pozvánku vložila do sešitu právě Iveta? Proč by to ale dělala? V knihovně ji přece nemohla polít jogurtem ani píchnout kružítkem. Možná by tam měla jít. Knížky přece miluje.

Podívala se na hodinky, už bylo deset minut po čtvrté. Ať se v knihovně dělo cokoli, zmeškala začátek.

KNIHOVNA

A ona nerada chodila poslední a rušila ostatní. Zvědavost ale nakonec vyhrála.

„Lepší pozdě než nikdy,“ řekla nahlas a vydala se do chodby. Oblékla si bundu a vzala z věšáčku klíče. „Jdu do knihovny,“ zavolala na mámu, zatímco si obouvala boty. Cestou si své rozhodnutí ještě rozmýšlela, ale než vydumala, jestli ano, nebo ne, stála před budovou.

Zhluboka se nadechla a položila ruku na velkou kliku. Když šla do knihovny poprvé, ještě na ni ani nedosáhla, teď už ji bez problémů zmáčkla.

Jsem velká holka, uvědomila si. Vždyť už mi bude jedenáct. Usmála se. Vůbec nevadilo, že teprve nedávno oslavila desáté narozeniny a do jedenácti jí zbýval skoro celý rok. Najednou cítila mnohem víc odvahy a neohroženě vešla dovnitř.

V knihovně se zklidnila. Bylo to důvěrně známé prostředí, které milovala. Neměla se čeho bát.

„Ahoj Eliško,“ přivítala ji knihovnice. „Jdeš si pro nové knížky?“

„No... dneska ne. Ale mám tady...“ Dívka vytáhla z kapsy pozvánku. Nevěděla, co čekat. Ví vůbec knihovnice o té pozvánce? Starší paní však ani nemrkla, odvedla Elišku ke dveřím s nápisem „Sklad“ a vstrčila ji dovnitř.

4. kapitola

ŠPERKY A MÝDLA

Eliška se rozhlédla. Všude kolem stály bedny s vyřazenými knihami a několik starších židlí. Na jedné z beden seděl jejich matikář a na židlích pak Filip se Simonou a také Matěj, Jirka a Linda – žáci z jiných tříd. Ostatní neznala.

„Promiňte, že jdu pozdě,“ špitla a cítila, jak rudne. Učitel se na ni usmál. „To je v pořádku, Eliško.“

Vypadal úplně jinak než ve škole. Měl na sobě džíny, tričko a sportovní šedou mikinu a vůbec se netvářil přísně.

Eliška chodila do čtvrté třídy a kromě matematiky měli na všechny předměty jen jednu učitelku, třídní Švejnovou. Jenomže ta učila v jiných třídách angličtinu, a právě v tu dobu je učil pan Jánský. Ten mimo jiné učil i fyziku a tělocvik, ne však v jejich třídě.

Eliška se posadila na jednu z prázdných židlí a rozhlížela se kolem. Byla ještě zmatenější, než když tu pozvánku dostala. *Co tohle všechno znamená?*

„O moc jsi nepřišla,“ uklidnil ji učitel, „ale pro jistotu zopakuju úvod. Dostal jsem možnost vzít několik žáků na týden na slatiměřický zámek. Vybral jsem si vás, protože jste dobří studenti, je na vás spoleh a vím, že nic neprovedete. Paní ředitelka výlet schválila, ale myslí si, že bych žáky neměl vybírat já. Prý by tu možnost měli dostat všichni. Sice s ní souhlasím, ale pokud jedu jako dozor, a navíc jsem sám zajistil dopravu i ubytování, měl bych mít aspoň hlasovací právo.“

„A pojedeme?“ vyhrkl Filip.

„Ano, ale musíme vybrat nějaké peníze.“

„Jak? My nemáme žádné peníze,“ řekla Linda a vypadala, že má slzy na krajíčku.

„Proto jsme teď tady,“ ujal se znovu slova učitel. „Opravdu si myslím, že si za vaši celoroční dřinu výlet zasloužíte, takže se domluvíme, že teď ještě trochu zabereme a ty peníze vyděláme. Za měsíc bude školní jarmark a já už jsem pro nás zamluvil stánek.“

„A co tam budeme prodávat, pane učiteli?“ zeptala se Eliška.

„Při našich schůzkách mi můžete říkat Davide. Pokud tedy chcete pokračovat?“

Všichni horlivě přikyvovali.

„Dobře. Každou středu, ve stejnou dobu, se budeme scházet tady v knihovně. A i když jsme tady jako klub čtenářů, ve škole nás budu muset zaregistrovat pod hlavičkou oficiálního matematického kroužku. Výlet tedy bude jako naše soustředění. Slibuju, že vám nebudu kazit pobyt na zámku písemným dělením. Můžeme si třeba vymyslet nějaký krycí název.“

„*Správná parta*“, „*Bezva gang*“, „*Rosomáci* – protože ti se nikdy nevzdávají“, „*Pěkný čísla*, když je to ten matematickej kroužek,“ znělo odevšad.

„Co *Expedice Slatiměřice*?“ vyhrkl kluk jménem Vojta. „Nedávno jsem četl takovou dobrodružnou knížku a...“

„To je náhodou skvělý,“ plácl ho Matěj do zad.

„*Expedice*?“ Eliška se dívala zmateně. Někde už to slovo slyšela, ale význam jí unikal.

„To je taková velká výprava na neznámá místa,“ vysvětloval učitel. „Není to úplně přesný název pro matematický kroužek, ale k našemu výletu se hodí. *Expedice Slatiměřice*,“ zopakoval a zaklesl do sebe ukazováčky, jako by dělal písmenko S v prstové abecedě. Zároveň tím i naznačoval, že společně táhnou za jeden provaz, aby se jim jejich sen o výletu splnil. „Teď k tomu jarmarku. Máme povoleno prodat

některé z vyřazených knih, ale to nestačí, takže teď chci slyšet vaše nápady.“

„Můžeme venčit psy,“ navrhl Jirka.

„Vyrábíme s mámou mýdla,“ ozvala se Linda.

„Děda vyřezává misky z ořechového dřeva,“ přidal se Matěj.

„Maminka šije ze starých riflí tašky a maluje na ně obrázky. Jsou nádherný,“ chlubila se copatá holka, kterou Eliška neznala, ale brzy zjistila, že se jmenuje Viola a chodí do vedlejší třídy.

„Máma vyrábí skleněné šperky,“ „Teta pracuje v mini-zoo,“ „Strejda pořádá lety balonem, třeba by nám mohl dát poukázku...“ znělo ze všech stran.

„To jsou přesně ty nápady, které potřebujeme,“ pochválil je David.

Eliška poslouchala a rudla. Styděla se, že nemá co nabídnout. Žila jenom s maminkou a ta měla moc práce. Nevyráběly spolu o víkendech mýdla ani nezdobily perníčky nebo neháčkovaly moderní ponožky. Neměla strejdu, který by pořádal vyjížďky na koni. Do očí se jí nahruly slzy. Kvůli ní neseženou dost peněz na výlet a ostatní ji budou nenávidět. Nepromluví s ní ani ti, kteří ji až doposud aspoň pozdravili.

„Chceš se mnou plést náramky přátelství?“ oslovila ji dívka sedící vedle ní. Nechodila s ní do třídy, ovšem

Eliška si byla jistá, že je z vyššího ročníku. A snad se jmenuje Sofie.

„Neumím to,“ zašeptala Eliška.

„Já tě to naučím.“

„Dobře. Vidím, že jsem si vybral správně,“ usmál se David. „O tom, kdo pojede, se rozhodne na konci května, zbývá tedy měsíc, kdy musíme všichni pořádně máknout.“

Učitel ještě něco říkal, ale Eliška ho neposlouchala. V duchu už se těšila, až bude se Sofií vyrábět náramky. Poprvé někam patřila.

5. kapitola

SPRÁVNÁ PARTA

Eliška čekala, že se jí půjde do školy o něco radostněji, loudala se však se sklopenou hlavou, jako kterýkoli jiný den. Změny nenastanou přes noc. Ne v jejím životě.

Kráčela dlouhou chodbou ke své třídě a její oči se náhodně střetly s očima jednoho z žáků, jdoucího proti ní. Chtěla uhnout pohledem, ale on se usmál a zaklesl do sebe ukazováčky, jako kdyby tvořil prstovou abecedou písmeno S.

Expedice Slatiměřice! blesklo jí hlavou a vzpomněla si, jak včera zažívala nejlepší odpoledne svého života. *Správná parta, spolužáci, Slatiměřice.*

Chlapci gesto vrátila a rychle také do sebe zaklesla ukazováčky. Mezitím se

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Přátelství pod zámkem.
Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.